

MAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60 ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTININO / OGLASI PO ČENIKV / POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150. POŠT. ČEK. RAČ. 13188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI / ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČVJEJO / POŠTINA PLACANA V COTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

20. IX. 1908.

Sedmo leto uživamo že svobodno solnce in sedemnajst let je minulo odkar je po stoletnem molku dvignil zakovane roke slovenski rob in s svojo krvjo potrdil voljo živeti in se otresti tiranskega iga. Majhen je bil v primeri z zgodovino drugih narodov tisti trenutek, ko je ponižni slovenski tlačan stresel tihnik; vendar pa je bil v vsej svoji malenkosti, odločen za nadaljni razvoj Slovencev, ki so spoznali, da v boju za svobodo in samostojnost odločujoče edino le moški nastop in čvrsto organizirano revolucionarno gibanje. Kri je bila prelita tiste dni na ukaz tujih črnoglavih pandurjev in orosila mrzli tlak ljubljanskih ulic pred Škofjo. Sedemnajst let je danes od tega, odkar je omahnilo pod salvami avstrijskih pušk dvoje teles in prenehalo biti dvoje mladih, ljubezni do tlačene grude prepolnih src, ki sta s svojo krvjo bloslovlila novo pot vstajajočemu jugoslovensstvu med Slovenci.

Dolga je že doba od tistega žalosti prepolnega večera in vendar je v zgodovini naroda še kakor komaj minuli hip. Pozabili so na ta dan že vsi oni, ki so imeli v tistih dneh polna usta protestov in sovraštva napram onim, ki so streljali na naš narod; kakor tudi napram vsem tistim, ki so v svojem brezprimernem tevtoburškem besu odobravalji ta čin polpipjane in podrivane habsburške soldateske. Zamrla je v njih srcih misel nani in danes jih lahko vidimo kako se vsi osiveli v narodni borbi, v bratski slogi s temi morilci družijo okoli raznih bančnih in industrijskih upravnih svetov, kjer po težki borbi za narodov blagor uživajo dobrine bogatih tantijem in sladkosti foteljev upravnih svetnikov. Pozabil je na ta hip, odkar sta zapustili senci mučeničkov Lundra in Adamiča, to našo tužno grudo, tudi narod, katerega sta v njegovi veri, na boljše bodočnost potrdila s svojo srčno krvjo. Zbral je denar za spomenik teh septemberskih žrtev in ga tudi dal po enem svojih umetnikov izklesati. Njegovo postavitev pa je v svoji malomarni pozabljivosti prepustil času, božji previdnosti in dobri volji skladiščnikov ljubljanskega magi-

strata. In tako doživljamo, da napredna, narodna Ljubljana, ki ima poleg neštevitih drugih ulic tudi Marxovo; sedemnajst let po tragičnem 20. IX. 1908 nima postavljenega spomenika septemberskih mučeničkov, ki bi moral stati že leta 1909. Imela pa je seveda spricho brunnosti svojih občinskih očetov ohranjene spomenike sužnosti in tiranije vse do tlej, dokler se niso našli v noči ljudje, ki so imeli v Bogu in cesarju vdani ljubljani pogum položiti vrvi tudi na vrat slovenskega Nacionalnega očeta Radeckija in njegovega poslodajca presvitlega apostolskega Veličanstva Franca Jožefa I. Saj so se našli celo ljudje še v tistih dneh, ko smo obračunavali z našo preteklostjo, ki so javno in v časopisih pretakali solze za temi umejniškimi pričami našega rodstva. Magistrat, ki danes tako vneto molči o usodi niemu v shrambo izročene spomenika septemberskih žrtev, pa je izkazal v dneh prevrata vse večje zanimanje za usodo teh »spomenikov« in kdo še danes ne pomni kako so narod tisti dan pogovarjali, naj nikar ne uniči »dvojlave ptice«, katero so sneli z magistrata in za koje usodo so zastavili magistratni gospodje vso svojo zgovornost!

Toda kar je zatemnelo tako pozabljivemu našemu narodu, tega ni pozabil Orjuna, ki je danes, kakor včeraj kot pekoč ogenj naganja oporoka vseh padlih — od kosovskih junakov, preko Matije Gubca, Karadjordjevičevih buntovnikov, septemberskih žrtev in vseh hetakomb našega naroda v svetovni vojni do zadnjega našega brata, ki je izdihnil danes ali včeraj pod petardami Mussolinijevih banditov ali bajoneti nemških žandarmov, — da čuva svetel njih spomin in da milom ali silom ubije narodu spoštovanje pred njihovimi žrtvami.

In vedo naj oni rodoljubi iz doline šentflorjanske, dacari in mežnarji, advokati in fajmoštri, ki so bili v tistih časih, ko je v škrlatu prelite krvi žarela zemlja hlapcev, krotki kakor jagnjeta; a kot danes trdijo — revolucionarji po dejanjih in mislih, da jih ima Orjuna vse pretehtane in precenjene.

Dopolnilo.

Po dolgem času so prišli ljubljanski pristaši suverene zastopnice slovenskega naroda zopet do razuma in sklicali za nedeljo shod v »Unionu«, na katerem je nastopil zopet sam gospod narodni zastopnik Ljubljane, dr. Anton Korošec. Zbog velikega dela in principielnega naziranja, da je škoda vsake minute, ki jo še izgubljamo z našimi partizani najrazličnejših strui in nazorov, smo mislili iti molče preko tega shoda.

Vsled nekaterih mest v Koroševem govoru pa smo se čutili poklicanimi pripomniti k njemu tudi ni par besedi. Govor sam je bil navzlic narejeni in umetno podčrtani borbenosti, vendar le prežet neke podzavestne resignacije in bridkega spoznanja, da bi bilo skoro gotovo prijetneje počivati v udobnih ministrskih foteljih, kakor na jesti grenki kruh opozicije in tolažiti z varljivimi nadami prevarane vollice.

Pokazal je pa tudi, da so ostali naši klerikalci štari zagrizeni separatisti in da še vedno tišče glave v pesek in pričakujejo intervencije nekega »deus ex machine«, ki naj bi jim pomagal iz sedanjega položaja. V tej svoji fanatični in jezuitski zagrizenosti pričakujejo tudi od svojih nekdanjih zaveznikov — radičevcev, da so ostali v srcu isti, kakor pred Radičevo kapitulacijo

in da si v srcu še vedno žele prejšnjega bratomornega klanja na nož, ki se je vršil pod bliščečo firmo »iskanja pravega in bratskega sporazuma, o katerem se je dosedaj govorilo in za katerega se je dosedaj borilo«. Poznamo dobro Radičeve mlitrovce in taktiko njihovega avljatičarsko nadahnjenega voditelja, vendar smo prepričani, da nada g. Korošca o bližnjem zopetnem kolaboriranju z Radičem ne drži in da bodo imeli posvečeni demagogi v stranki slovenskega ljudstva še mnogo težav z Radičem, ki zna tudi dobro licitirati. Zato je upanje dr. Korošca, da tiči v Radičevem preokretu vsaj to dobro, da se je kompromitirala njegova demagoška sila zelo jalovo, ker stoji danes Radič na pozitivni podlagi, s čimer je močno paralizirano njegovo kompromitiranje. Dočim se lovi gospod Korošec z njegovimi molojci še vedno po meglenih sferah slovenske samostojnosti in avtonomije ter povzroča s tem neprecenljivo škodo razvoju slovenskega dela naše države.

Načelnik Jugoslovanskega kluba je pa tudi voditelj in si je postavil za cilj poleg borbe do zadnjega moča, za slovensko avtonomijo, tudi neizprosno boj proti »davčnemu zmaju, proti kateremu se bi moralo beriti v Sloveniji vse kar teze ino gre. Priznamo upravičenost te-

Do volji je že sedem let maškaranja z nacionalnim revolucionarstvom, ki pohlevnim obrazom prav nič ne pristaja. Čas je že enkrat odkrito pogledati v oči tudi onim, ki imajo danes polna usta svojega predvojnega revolucionarnega delovanja; o katerih pa vsi vemo, da so v tistih dneh po svoji brunni navadi sedali na dva stolca. Pokazati jim je treba brezmišelnost njih početia in da jih za njihovo malodušno miroljubnost in pohlevnost sodimo že mi. Spoznatj morajo, da je jalov njihov namen kazati se bodočim rodovom kot revolucionarji par excellence, ker bodo imeli ti zanje samo kvečjemu še ironični nasmeh, poln zaničevanja nad njihovimi brezhrbnimi figurami Licemerstvu, ki je dajalo može tipa cesarja Jagneza, zmoeznega kicati na oduševljeno in probujajočo se množico naroda, avstrijske oprilnike, da so streljali na to nesrečno maso, mora biti med nami že tudi konec.

Končati pa se morajo z njim tudi polzkusi mož, ki niso imeli poguma postaviti niti borj spomenik septemberskih žrtev in ki niso bili kos izvesti niti najmanjšega bolkota; vriniti se v vrste resničnih in pravih jugoslovanskih revolucionarjev-nacionalistov. Revolucionarno jugoslovenstvo z vso njegovo predzgodovino in veliko bodočnostjo je prepustite raje Orjuni, ki stoji in pade z onimi načeli za katere dela in s katerimi se bavi. Tako so delali predhodniki in prvobornitelji Gavrijo Prinčip, Jenko Endlicher in vsi naši nešteiti padli drugovi, ki so svoje revolucionarstvo potrdili tudi s svojo krvjo.

Tem pa, ki so se že vrinili v naše vrste in ki niso z dejanji pokazali, da so naše družbe vredni; pa tudi svetujemo, roke proč od revolucionarnega jugoslovenstva! Povrnite se zopet v okrilje svojih žen, za varne zidove svojih hiš in pričnite zopet z Vas vredno miroljubno in konservativno politiko, ki vam tako lepo pristaja. Tako bo bolje za Vas in za Orjuna, ki bo brez nepotrebnega rodoljubarskega balasta, po svojih ravnih potih preko vseh ovir in bojev, dosejal svoj cilj.

A. V.

izigravanje in hujskanje nobenih zelotov, če tudi operirajo pri tem z najperfidnejšimi jezuitskimi sredstvi.

H koncu je čutil g. Korošec potrebo dotakniti se tudi snujočega se konkordata Jugoslavije z Rimom. Ob tej priliki je javno povedal kdo je tisti, ki danes meče našo besedo iz katoliških cerkva in kje je iskatj zločinskega krivca, povzročitelja zastoja vprašanja uvedbe staroslovenskega bogoslužja. Ki ne uživa pri najidealnejšem članu jugoslovenskega episkopata navzlic vsej njegovi silni ljubezni in naklonenosti do slovensčine, tiste male merce ljubezni, katera bi zadostovala, da bi bila vrnjena našemu narodu stara, pred tisoči leti nam z masijem oropana pravica. Voditelj klerikov v Jugoslovenskem klubu za to našo besedo v cerkvi ni imel na tem shodu niti besedice zaščite ali vsaj skromne želje. Tembolji je podčrtal vsaj namero s čudnim opisovanjem naše delegacije pri Vatikanu, ustvariti primerno atmosfero za konkordat, ki ne bo samo v skladu z italijanskimi interesi Vatikana, nego tudi z onimi on. Mussolinija.

Imel pa tudi ni v oči bližajočih se pekočih obletnic 10. oktobra in 12. novembra, niti besedice sočustvovanja z brati onkraj provizor-

LJUBLJANA
BERNATOVIČ
MESTNI TRG 5

nih meja, kakor tudi ne besedice protesta proti sklepanju trgovinskih konvencij z Italijo in Nemško Avstrijo. Ta protest bi bil mnogo bolj umesten in potreben iz ust takozvanega reprezentanta slovenskega ljudstva, kakor pa so njegova tarjanja nad Radičevim izdajstvom in kršenjem ljubljanske občinske avtonomije.

Toda na te brate, čuvarji in branilci slovenske narodne integritete, nimajo časa niti misliti, niti smisla nanje računati, ker zaenkrat dokler jih ne bodo osvobodili s svojo krvjo jugoslovenski nacionalisti, ni upati na njihove gumijeve kroglice. Misel nad združenjem Slovencev pod katoliškim žezlom presvitlih Savojevcev je pa spricho odločnega nastopa vseh poštenih Jugoslovenov tudi neslavno izginila v rodotarnico propalih načrtov in opuščeni programov.

I. T.

Preganjanje Orjunašev.

RAZBOJNIŠKI NAPAD NA KOMANDANTA MEDJIMURSKEGA BATALJONA, BRATA WÄCHTERSBACHA.

Oblasti zapirajo ranjene napa-dence, puščalo pa na svobodi napa-dalce.

»Sporazumaška« akcija proti Orjuni v Medjimurju, si je priborila novih lavorik, Radičevska »miroljubnost« se vedno bolj razkrinkuje kot partizansko razbojništvo. Poročali smo že v eni zadnjih števil, kako so začeli čakovski gospodje brez vsake pravne utemeljitve metati na cesto naše člane. To pa očitno še ni bilo dovolj. »Sporazum« je zahteval vse bolj radikalnih uspehov. Za te uspehe so sedaj preskrbeli hrvatski separatistični Sokoli.

Ko so se na praznik 8. t. m. vrnili čakovski jugoslovenski Sokoli iz Varaždina, se jim je pridružil tudi naš komandant Medjimurskega bataljona, brat Ante Wächtersbach, ki je prihajal ravno iz Središča ob Dravi, kjer se je mudil po poslih organizacije.

Cela družba je prispela čisto mirno do kavarne »Zrinjski«, kjer je bila zbrana večja skupina hrvatskih separatistov Sokolov. Ko so ti slavni junaki »sporazuma« in miroljubnosti sedanjega režima zagledali jugoslovenske Sokole in z njimi še našega neumornega orjunaškega delavca brata Ante Wächtersbacha, so pričeli najprej izzivati, nato so pa kakor na dogovorjeno znamenje navallli vsi nani. Eden teh junakov mu je zagnal v glavo težek kamen ter ga nevarno ranil. Oblit s krvjo in ogrožen po napadalcih ki so se ga lotili tudi s palicami in drugimi predmeti, je brat Ante potegnil samokres in ustrelil v zrak, da si tako reši življenje pred razbojniki.

To je trenutno pomagalo; takoj nato pa so napadalci zopet navallli nani in na ostale navzoče jugoslovenske Sokole, ki so mu priskočili na pomoč. Le nastopu teh se je po-

Zahtevajte vedno

„GAZELA“ MILO!

srečilo rešiti brata Wächtersbacha. Vnel se je pretep, ki je privabil policijo, ki je — čujte in strmite — aretirala in odnala v zapor težko ranjenega Wächtersbacha dočim je napadalec mirno pušča izzvali in rogoviliti dalje po mestu. Naslednjega dne je bila aretirana še dvojica Sokolov in Orjunašev. Vsa trojica naših članov, z ranjenim bratom Wächtersbachom se nahaja še vedno v zaporu — napadalec se pa svobodno šeta po Čakovcu.

Pristaši režima napadejo razbojniško mirne ljudi, organi režima pa potem te napadence še zaprejo! Ali smo res prišli že tako daleč, da bomo morali temeljito revidirati svoje dosedanje mišljenje, o legi naše države? Ali je to program »sporazuma« Stjepana Radića in Lazice Markovića?

Ta napad na brata Wächtersbacha ni bil slučajen. Čakovski separatisti so ga pripravili že več časa. Brat Ante je bil že poprej parkrat zahrbtno napadeni sredi noči in ga je rešila le njegova spretnost in odločnost, pred katero so morali napadalec odnesti pete. Ali ve državno pravniki, kaj je organiziran napad? In kljub temu pušča napadalec na svobodi?

Po tem karakterističnem dogodku, ki jasno osvetljuje režim »miru, reda in pravice«, vemo kaj nam je storiti. Če so pri nas zavladale albanske razmere, potem se bomo tudi po albansko branili, samo naj potem nihče ne reče več, da je Orjuna »razbojniška banda«. Pobjati se ne bomo pustili od nikogar in tudi ne od milincev režima. Bomo videli kdo bo »gor plačal«.

Jeni — Vi stvaritelji, Vi branitelji mogočne, srečne Jugoslavije!

Dragi mi! Danes se večkrat sliši in bere: V Jugoslaviji ni edinosti, ni ljubezni, temveč sovraštvo, razdor vlada med plemeni — ali kakor pravijo eni — med narodi. Preljubi! To je laž! Kdo more trditi, da slovenski kmet sovraži srbskega ali hrvaškega kmeta ali obratno? Ali ne vidimo pri vsaki priliki, ko pride skupaj slovenski, srbski, hrvaški kmetijski narod — kako si v bratški ljubavi stisne roke in se razume med seboj—

Je to izpoved, ki jo mi propovedujemo že ves čas našega obstoja. Ta izpoved poštenega svečenika pa nas tudi potrjuje, da smo na pravi poti in da seme, ki ga s tolikim trudom sejemo v brazde narodove duše, poganja svoj prvi klas. Zelimo pa, da bi se tej izjavi priključile nove in da bi zamogli zopet videti slovensko duhovščino na oni liniji, na kateri je bila leta 17., ko jo je vodil globokoumni in z jugoslovenstvom prožeti dr. Krek, katerega oporoko mora danes mesto nje vršiti in čuvati — Orjuna, A. V.

spomenika ne bomo zanemarili. Orjuna bo že našla poti, po katerih bo mogoče priti do pozitivnega odgovora na njena javna vprašanja. Pri tem jo spremljajo simpatije vse naše poštene javnosti, ki ji je tudi mnogo na tem, da se to pereče vprašanje že enkrat končno likvidira. Posebno odobravajo to našo poizvedovalno akcijo nacionalisti, ki so se tedaj kljub svojemu slabemu gmotnemu položaju odzvali manifestu »Združenega narodnega odbora« in položili svoj obolus v sklad za postavitev spomenika.

V želji, da ne bo o tej naši akciji krivega naziranja, naglašamo ponovno, da nas vodi pri tem samo ena želja — odstraniti sramoto, ki leži nad našim narodom radi tega spomenika že sedem let. Poleg tega pa še tudi želja, razbiti tisto Slovincem tako globoko ukoreninjeno razvado, brigati se za kako občenarodno stvar samo par hipov, nato pa prepustiti vse času in božji previdnosti.

Oprostitev brata Molka.

V sredo, dne 16. t. m. se je vršila pred deželnim sodiščem porotna razprava proti br. Molku, članu Orjune Planina, kojega je obtoževala obtožnica, da je izvršil dne 14. oktobra preteklega leta na deželni cesti pri Črnem kalu v neodrešeni domovini napad na dva italijanska orožnika in ju pri tem napadu umoril. Bila sta to karabinjerja Alojzij Ripollini in Jožef Bua, koja so našli domačini dne 14. oktobra mrtva v borovem gozdu ob deželni cesti v mlakužah krvi. Prvemu je predrla krogla iz Steyerce žilo dovodnico, drugemu pa je predrla srce. Oba sta izdihnila vsled notranje izkrvavitve. Na ovadbo Italijanov so aretirali kot storilca br. Stanka Molka, ki je bil za to svoje delo postavljen pred poroto. Po prečitaniu obtožnice, ki ji je prisostvovala tudi javnost, je predlagal zagovornik br. dr. Knaflič, da se izključi javnost, in to sicer iz vzroka javne varnosti in javnega reda ter iz javnih ozirov po § 229, kaz. prav. reda. Senat je

temu predlogu, ki se mu je pridružil tudi državni pravdnik, ugodil. Razprava se je nato vršila tajno. Po zaslišanju mnogoštevilnih prič je razglasil senat ob 5. uri popoldan javno sodbo, ki je slonela na izreku porotnikov.

Porotniki so vprašanje glede umora in uboja soglasno zanikali, vprašanje glede nepremagljive sile in nepreokračenege silobrana pa soglasno potrdili, tako da je bil brat Molka na podlagi tega izreka popolnoma oproščen vsake krivde.

Državni pravdnik je proti temu prijavil ničnostno pritožbo in mora ostati br. Molka v zaporu še dotlej, da je državno pravdnik izvede.

Bratu Molku čestitamo k njegovi oprostitvi. Nepristranskim in pravičnim ljudskim sodnikom, ki vedo vse bolje poslušati najtanjšim utripom pravih src in ki vedo ceniti v pravem pomenu čuta vse ono, kar leži med nami in našimi sosedi, pa ključemo: Živej ljudski sodniki! Živej porota!

Tužni glasi.

Iz življenja zatiranih, Italijanski gospodarji osrečijo vsak dan naše ljudi s kako uredbo ali prepovedjo, ki zaseka v živo meso našega nacionalnega udejstvovanja in ugonobi zopet eno grano kulturnega udejstvovanja zaslužjenih bratov. Prinašamo seznam teh odlokov, ki so bili izdani pretekli teden in ki dovoli odkrito pričati vsem, da je izrek Farinaccia: »V Italiji je došči, ako ne mnogo preveč svobode!«

TEDENSKI KOLEDAR.

1. Prepovedana prireditve gasilnega društva v Sežani.
2. Prepovedana prireditve mladinskega društva »Višava« na Konknelu, dovoljen samo ples.
3. Prepovedana prireditve društva »Zastava« v Lonjerju.
4. Ukinjen telovadni nastop v Črnem vrhu pri Idriji.
5. Razpuščeno gasilno društvo v Sežani.
6. Prepoved označbe slovenskih imen zraven uradnih in poštnih pošilkah.

Pred novim šolskim letom. V mesecu oktobru se odpirajo pri nas v Primorju zopet vrata šol. Zalogostna pa so lica naše dece, ker ni je danes v celem Primorju šole, kjer bi ne bila naša materinsčina od vseh zaničevana in zapostavljena dekla, »Lingua di schiavi«, to je ime, s katerim so krstili naš jugoslovenski jezik prišleki iz Sicilije in Apulije, ki imajo nalogo poučevati našo deco v jeziku caporetških

NAJUGODNEJŠI NAKUP
OBLEKE
VAM NUDI
JOS. ROJINA
LJUBLJANA.

Poštena beseda.

Znano je, da stoji slovenska duhovščina v velikem delu na čelu s svojimi škofi v nekem čudnem, ne baš najpriljubljenskem odnosu z državo. Redke so izjeme med duhovščino, ki stoje v nasprotnem taboru privržencev unitarizma in brezkompromisnega jugoslovenstva. Te maloštevilne odločne in samostojne misleče svečenike je moči naštetih skoro na prste obeh rok in je še veliko vprašanje, če jih je celo za to bore številce doveč. Priznamo sicer, da je tudi med onimi, ki so v vrstah večine, mnogo mož, ki so že z dejanji pokazali, da so v srcu in z duhom tudi pristaši evangelija edinstva in integralnega jugoslovenstva. Vsled absolutizma in brezpogojne discipline, ki vlada v cerkveni upravi, pa jim je zbog premože razvite samostojne osebnosti, skoro nemogoče dati duška njihovim čustvom.

Vendar pa spoznanje prihaja in z njim tudi odločnost in volja prekiniti s sedanjim pasivnim zdržanjem napram narodu in državi, kojih pohod naprej ne bo zamogla zadržati ona zaslepljena grupa duhovnikov, ki skušajo danes zastaviti pokret pod kojim se je sesul celo habsburški kolos. Znamenja tega iz-

treznjenja so tu! Eno izmed teh je tudi pismo mestnega župnika Barteta na kmečko omladino na Bledu ob priliki zadnjih svečanosti na Bledu. Iz tega pisma, ki je prepolen ljubezni do naše ujedinjene zemlje, prinašamo samo sledeči odstavek:

»Naša nam nad vse ljuba Jugoslavija ima v svojih prebivalcih ogromno večino kmetkega stanu. Srečna domovina, ker imaš v zavednem kmetkem stanu najtrdnejšo oporo! Zaveden kmet ljubi svojo zemljo in svoj dom, a ljubi tudi svojo državo, ki mu varuje zemljo in dom. Za državo, ki varuje kmeta, skrbi za njegov dobrobit, prinaša rad svoj davek in če treba tudi svoj kri. — Naša Jugoslavija, sloneča na ljubezni in zvestobi jugoslovenskega kmeta, bo nepremagljiva; strah vsem njenim sovražnikom, visoko cenjena od prijateljev, uvaževana od pravičnih sosedom in vsega sveta. — In Ti mladina, ko hočeš dvigniti samozavest in blagostanje, si s tem v službi one lepe države, ki jo je s svojo pogumno, silno roko ustanovil jugoslovenski kmet in poškrupil in blagoslovil s svojo dragoceno srčno krvjo. Zato pozdrav-

stava pri mogočnih državah — Črna gora pa je bila osamljena in le merna naravna trdnjava jo je ščitila pred mučenjem. Nevarnejše od oborožene vojske pa je bilo tujstvo, ki je pretlo počasaj uničiti črnogorsko narodno dušo. V »Gorskem vencu« se kaže boj narodne duše proti tujemu mohamedanstvu. Toda ta boj se je mogel izvršiti samo s silo in junaštvom, kakor ga nam kaže zgodovina črnogorskih bojev proti Turkom. Kaj pa Benečani? Ali se ne bodo Črnogorci naslonili nanje in iskali pri njih pomoči in — kulture. Tudi o tem govori pesnik v »Gorskem vencu« in morebiti nas to v naših časih predvsem zanima. Videti bomo, da je dal Petrovič-Njegoš tudi v tem oziru svojemu narodu prave nazore, oziroma da je nam podal nazore, ki jih je imel črnogorski narod glede naših južnih sosedom. Zdi se, da je pesnik prav nalašč hotel pokazati tudi drugo stran črnogorskega (oziroma našega) vprašanja, ko pripoveduje od verza 1400 nadalje sledeči razgovor med Črnogorci:

Vojvoda Draško: Kakšen narod, me vprašuješ. Rogan, kakor drugi — niso ti rogati.

Knez Rogan: Vemo, človek, da rogati niso, a so bili dobri in bogati?

Vojvoda Draško: Bili, brate, mnogo je prav lepih a deseterkrat več je bilo gradih, da jih nisem gledal od sramote. Bogatašev bilo je ogromno, od bogastva pa so ponoreli bili so neumni kot otroci vsi vogali polni so lenulov, vsak oči si mučil je napeto, da kos kruha suhega ogloda.

ni jim mar za čast in za poštenje da le kruh pristuzijo si v sil.

Knez Janko: Kakšne hiše imajo tam, Draško?

Vojvoda Draško: Fliše bile so, da je divota, ampak tudi muka in nevolja. Ker tesnoba jih nesrečna davi, velik smrad je in zadušnost težka, da krvi ti nimajo v obrazih.

Vuk Mačunović: Res, povej, kako so te sprejeli.

Vojvoda Draško: Vedno vpitje me je spremljalo

Urgenca.

Jugoslovenskim solncem. Že naša narodna čast zahteva, da se ta spomenik poišče iz njegovega skrivališča, ali pa vsaj pove, kje in v kakšnem stanju da se nahaja. Zalostno in sramofno je dovolj za nas, da mora njegov tvorec, kipar Peruzzi, konstatirati o njem le to, da točno niti on ne ve, kje da se nahaja in da leži to njegovo delo nekje zabito v zabojuh.

Pri usodi tega spomenika je udeležena tudi mestna občina, ki ga je sprejela v svojo oskrbo in ki mora danes vendar kot njegova čuvarica vedeti, kje da se nahaja. Vsled tega bi bilo umestno, da bi že vsaj gospodje gerenti, ki imajo sicer mnogo dela, posvetili tudi zadevi s spomenikom septembskih žrtve nekoliko pozornosti in pretrgali skrivnostni molk o njegovi usodi.

Zavedamo se, da je naše javno vprašanje v zadevi spomenika septembskih mučencikov, zelo neprijetno dirnilo gotovo gospodo. Prepričana pa naj bo ta lepa družba, ki danes naglašajo svoj nacionalizem na račun onih, ki so leta 1908. in vsa leta borj za osvobodjenje, prelivali tudi kri; da vprašanja usode

kadar hotel iti sem po mestu, kakor tukaj ob nedelji beli, ko se mómki maškare igrajo.

Vuk Mandušić: Reci, vojvoda, so tam junaki?

Vojvoda Draško: Ne, Mandušić, božje vere tebi! O linaštvu tukaj ni besede, a oni so k sebi privabili privabili ali polovili jadne naše brate nam sokole, Dalmatince in Hrvate hrabre, in so ladje z njimi napolnili da jih vozijo po svetu belem, in iz sveta vozijo bogastvo in drže jim mesta in dežele.

Serdar Ivan: Ali so sodišča njih pravična?

Vojvoda Draško: Taka, brate, da te bog očuval, malo boljša nego pri Turčinih. Bila je tam hiša prevelika, ki gradilji v njej so se brodovi, tu je bilo tisočero sužnjev vsi v železo huto ukovani

(sledj popis beneških ječ in sodišč).

Ko sem videl viteško nevollo, zaboji me srce in zakličem:

LISTEK.

Njogoš.

Ko sem po letih zopet čital »Gorski venec«, ki ga imenuje prof. Škerlić »najoriginalnejše delo srbske poezije« in »najpopularnejši spev cele srbske književnosti«, sem imel iste občutke, kakor pred mnogimi leti, ko smo skušali v s'abem slovenskem prevodu prof. Peruška prodreti v pomen in krasoto tega zanimivega dela: zdelo se mi je, da vstajajo pred menoj iz noči temne postave naše nepoznane zgodovine in govore besede, ki niso več človeški glasovi, ampak odmev zemlje, ki trpi v neznojni bolečini, in oni ljudje niso ljudje, ampak kakor granitni vrhovi, ki moče liki seme iz skalnate zemlje proti nebesnemu svodu. In nad vsem leži veličastna božja jasnina, kakor da iz njenih zvezd odseva uteha v brezkončno gluho noč. In sredi med temo in svetlobo odmeva glas črnogorskega vladike, ki govori vznesečne preproške besede o bodočnosti naroda. To je »Gorski venec«, Vladika Petrovič-Njegoš se je prav dobro zavedal, da piše glavno delo svojega življenja, epopejo svojega naroda. Prvotno mu je hotel dati naslov: »Utrijanja iskrec«, kajti upor Črnogorcev proti Turkom v začetku 18.

veka (1702.) je smatral za začetek narodnega osvobodjenja. Iz dela nam odseva vse bedno življenje našega naroda pod turškimi jarmom, pa tudi vsa odločnost naše rase, da se reši nasilnega suženjstva. Tako je nastala umetna narodna pesem, ki je tem veličastnejša, ker je v nji živa zgodovina izražena na umetniški način — in zato tvori »Gorski venec« eno glavnih del naše literature. Žal, da je slovenski prevod, ki ga je izdala »Slovenska Matica« leta 1907, zelo s'ab, zato bo potrebno, da se čita v naših srednjih šolah v originalu, ki je lahko razumljiv.

V »Gorskem vencu« nam podaja pesnik življenje črnogorskega naroda ob času, ko je Turčija napela zadnje sile, da si osvoji Črno goro, ki je edina na Balkanu ohranila — vsaj deloma — svojo svobodo. Njen položaj je bil brezupen — rešiti jo je mogla le lastna sila naroda. Res, da so skušali od morja Benečani odvratači turško oblast — a to le v svojo korist. Črna gora je torej prišla med dva močna svetova, kakor njen sosed Dubrovnik, o katerem je pel pesnik Gundulić, da živi v svobodi »izmedju lava i drokuna« t. j. med levom (benečanski lev) in drakonom (turškimi zmajem). Zato je Dubrovnik, dasi je bil samostojna republika, iskal vedno zaščite in pokrovitelj-

»Daj, povej kaj o Benetkah, Draško, kakšen narod je bil v tisti strani.

Knez Rogan: »Daj, povej kaj o Benetkah, Draško, kakšen narod je bil v tisti strani.

herojev. Vse to pa zato, da bi se naša deca čim prej poitalijančila in izdala svoj rodni jezik.

Toda motijo se oni, ki nas mislijo raznaroditi, ker njih napori so povsem brezuspešni. Podlegli bodo morda posamezniki, toda narod jugoslovenski bo še ostal in vladal ob Jadranu, ko bo o nasilnih Mussolinija, Farrinaccia, Giunte samo še govorila zgodovina, kot o

bolnih pojavili povojne psilhoze degeneriranega naroda. V šolah, v katerih se danes poučuje po odredbah filozofov Gentilija in Fedela, in poje »gloranezzo«, se bo še tudi čez čas slovkovalo po slovenskih abecednikih in prepevalo Orjunaško himno. In tega se naj zavedajo tudi oni, ki morda omahujejo ta hip in hočejo izročiti svojo dečo v samoitalianške šole.

Dopisi.

Prekmurje. Vinska trgatev v Petišovcih. Naši fantje iz Benice in Petišovcev so priredili v nedeljo 6. t. m. veselico v manjšem obsegu, ki je uspela najbolje. Poleg nekaterih članov iz Dolnje Lendave so prišli k prireditvi tudi naši sosede iz Čakovca z br. batalionskim. Veseli pa nas najbolj posej naših oficirjev, zaslužnih borcev, ki so došli z gospema podpukovnikovo in majorjevo v tako lepem številu iz Dolnje Lendave. Kaj to, da nas prezirajo ljudje, ki nimajo nikakih zaslug za ustvarjanje domovine s tem, da ignorirajo naše prireditve. Priznanje njih — borcev, nas jači, nas vzpodbuja k nadaljnjemu delu!

Prevalje. Pri rudniku grofa Henkel-Donersmarka v Prevaljah se opaža v zadnjem času, da veje kaj čuden veter. Opuščajo se naši nastavljenjci itd., kar je dalo povod

Orjuni, da je poslala k ravnateljstvu posebno delegacijo, da izve za vzroke teh nevdržnih razmer. Delegacija je na svojem posetu dobila prav čudne vtise, posebno o gotovih ljudeh, ki se celo radi štejejo med napredne kroge. Posebno čudno pa se nam tudi zdi, da se naše oblasti čisto nič ne brigajo za kraje v naši dolini. Mi jih pozivamo, da napravijo red, ker bomo sicer mi sami morali skrbeti, da se dosedanje postopanje ne bo več nadaljevalo, posebno pa da se ne ustavi obrat v rudniku, kar bi imelo za posledico, da bi ostalo sedaj na zimo brez kruha in zaslužka okrog 200 ljudi. Tudi oblastno inspekcijo dela v Mariboru opozarjamo na Mežiško dolino in na tukajšnje razmere, ker je pač ona v prvi vrsti pozvana, da zaščiti naše delavstvo pred preganjanjem tujih grofovskih velekapitalistov.

Naš pokret.

Ljubljanska oblast.

Orjuna Vrhnika priredi v nedeljo 27. septembra v prostorni Sokolski dvorani veliko vinsko trgatev s plesom. Ker so zveze vlakov zelo ugodne, lahko vse bližnje organizacije v večjem številu posetijo našo prireditev. Zdravo! — Odbor.

Izvanredni občni zbor naše organizacije za Sv. Jakob, Krakovo in Trnovo se je vršil v soboto, dne 12. t. m. ob zadovoljivi udeležbi. Izčrpane debate so razjasnile položaj in prinesle končno zaključek, da ostane ta organizacija tudi v bodoče nedeljena. Izvoljen je nov odbor, o katerem upamo, da bo kos svojim nalogam in ugledil nepotrebne spore.

Na iniciativno brata Kalina so zborovalci zbrali za Slajpahove sirote lepo vsoto 360 Din, h kateri sta prispevala brata Petrovič in Javornik vsak po 100 Din. Orjunaši! posnemajte to organizacijo in zavedajte se dolžnosti, ki jo imate do sirot vašega pokojnega brata.

Ljubno. Dne 13. t. m. se je vršil v tej ljubki vasi ustanovni sestanek Orjune. Udeleženci so pazno sledili izvajanju brata Marka in sklenili, da v najkrajšem času osnujejo samostojno mestno Orjuno. — Ustanovni občni zbor se bo vršil takoli, ko oblast odobri pravila. Tako se prijavlja, mesto vedno češče od naših nasprotnikov najavljemu razpadu organizacije, zopet nova Orjuna v naše bratsko kolo.

Sestanek vseh mestnih glavarjev in četnih komandirjev ljubljanske oblasti se je vršil v nedeljo, dne 13. t. m. v restavraciji »Bellevue«. Udeležba je bila skoro polnoštevna. Na sestanku so se obravnavala razna aktualna vprašanja, tičočna se

nadaljne organizacije četniških sekcij. V vseh vprašanih so bili po daljših debatah sprejeti enodušni sklepi, ki so jamstvo nadaljnjih uspehov naših vrst četnikov.

Sestanek Orjune Vrhnika v soboto dne 12. t. m. je prav dobro izpadel. Udeležba članstva je bila zelo zadovoljiva in je pokazala, da so se tudi Vrhničani pričeli zelo intenzivno oprijemati naše ideje. Kot delegata Oblastnega odbora sta bila na sestanku navzoča tudi brata oblastni čelnik Kobentar in oblastni odbornik dr. Pretner. Prvi je podal natančno poročilo glede stanja četniških sekcij in financ; drugi pa je poročal o sedanjem političnem stanju in stališču ter nalogah Orjune v bližnji bodočnosti. Govorili so tudi bratje Vrhničani, ki so vsi podčrtali potrebo kar najintenzivnejšega in pojačenega dela, katerega narod danes pričakuje od Orjune.

Sestanek Orjune Jesenice se je vršil v nedeljo, dne 13. t. m. Udeležil se ga je kot delegat Oblastnega odbora br. Drežič Verbič, ki je v svojem govoru obravnaval vsa aktualna vprašanja in se še posebej poglobil v vprašanje jeseniške organizacije, ki je ena najvažnejših naših postojank. V dolgi debati, ki se je udeležilo večje število bratov, je imel obsežnejši govor tudi br. Janko Ramli, ki je navedel vse razloge dosedanjih neuspehov in začrtal smernice bodočega dela Orjune na Jesenicah. Po njegovem

Ako hočete štediti svoje perilo, tedaj uporabljajte pri pranju samo milo »GAZELA«!

govoru je imenoval br. delegat nje komisarijem z nalogo v 14 dneh temeljito rekonstruirati jeseniško Orjuno in jo usposobiti za težka dela, ki jo še čakajo.

Mariborska oblast.

Izlet na Holmec. Dne 8. t. m. so napravili naši člani iz Dravograda, Guštanja in Prevali, kakor smo kratko že poročali, izlet na Holmec ob avstrijski meji. Obisk tega družabnega izleta je bil prav dober. Na Holmecu se je vršil po prihodu izletnikov sestanek v gostilni Kralj, katerega so posejeli tudi tamkajšnji domači člani. Za pa, da je bila večina članov rudarjev ob tem času na delu, v premogovniku in se sestanka niso mogli udeležiti. Na sestanku je govoril predsednik Orjune Dravograd in član U. O. O., brat Ante Stromar, ki je naglašal posebno potrebo živahnega dela za naš pokret. V lepih vzpodbujevalnih besedah je pokazal na krivično mejo, ki poteka čisto blizu gostilne v kateri se je vršil sestanek in opozarjal na velike naloge, ki nas čakajo tam preko, kjer se vsak dan boji širi propaganda za priključitev k Nemčiji. Tja preko čez Pliberk, Dravo, Velikovec in Št. Vid bo treba pognati zemlje lažne tuje nazaj v tevtoburške gozdove. Žel je za svoja izvajanja polno pohvalo. Po sestanku se je vršila ožja konferenca, na kateri se je sklenilo, da se skliče v nedeljo 20. t. m. na Holmecu ponoven sestanek, katerega se bodo lahko udeležili tudi oni člani, ki so bili tega dne na delu v rudniku. Ljudstvo je izletnike na poti tja in nazaj živahno in prijazno pozdravljalo, kar je dokaz, da tudi delavci in kmetje v Mežiški dolini polegoma uvidevajo, da Orjuna ni to za kar so jo razkričali lažnjivi nasprotniki. Orjuna Dravograd bo v prihodnjih tednih priredila še več takih izletov med narod.

Občni zbor Orjune Tezno. Naša mlada, toda agilna Orjuna Tezno bo imela v soboto 26. t. m. zvečer svoj občni zbor, po občnem zboru pa družabni večer. — Dalje se bo v kratkem vršil tudi občni zbor Orjune Melje.

Sestanek Delavske sekcije Maribor se vrši danes, v soboto 19. t. m. zvečer v »Narodnem domu«. Govorita br. Tripalo in Rehar.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno

Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Mestna Orjuna v Šiški bo na splošno željo tudi letošnjo zimo vzdrževala plesno šolo v okusni in prijetni dvorani hotela »Bellevue«. V ta namen je odbor že pridobil prvovrstnega pianista in izvrstnega plesnega mojstra, tako da bo vsak redni obiskovalec po končanji šoli povsem obvladal vse običajne in moderne plesne. Ker se mora število obiskovalcev zaradi sigurnega uspeha pouka omejiti in se prične pouk že začetkom oktobra, je v interesu reflektantov, da se čimprej javijo ali pisмено (dopišnica) ali pa ustmeno ob običajnih uradnih urah (vsak petek in soboto od 19. do 20. ure) v odborovem lokalu pri bratu Štepicu. — Plesni odsek.

a nazadnje se je vse skadilo, kot da bi prav nič ne govorila. In odslej bi ne verjel ničesar, če mi reče, da je miko befo.

(Govore še o jedilih in jim ne ugaia laška sladnosnednost, ker so vsled nje tam ljudje bleedi in siabi.)

Iz tega razgovora spoznamo nazore Črnogorcev, oziroma njihovega pesnika o — Italijanih. Vladika je dobro spoznal, kakšna nevarnost preti od tam njegovemu narodu zato je z usti vojvode Draška pokazal slabe strani teh tučev. Konec razgovora je naravnost pomemben za današnje čase.

Vladika se vrača na Lovčen, da bo od tam gledal bodočnost svojega naroda. Mislimo, da je pri tem posebno važno opozoriti na ta del njegovega »Gorskega venca«, kajti danes po 100 letih še bolj čutimo, kako prav je imel pesnik — ki je dobro poznal italijansko kulturo — ko je svaril svoj narod pred beneškimi — zavezniki. Dr. I. L.

Prodaj dobro ohranjen orjunaški krol za srednjo postavu. Naslov pove uprava lista.

Kronika.

Svečanosti na Snežniku so se vršile v veliko manjšem obsegu kakor je bilo prvotno določeno. Pokvarilo jih je tudi slabo vreme tako, da so izpadle prav klavno. Zbog silnega dežja in megle je zadnji hip odpovedal svoj obisk z aeroplanom tudi sam princ snežniški — poeta d'Annunzio. Njegova odpoved je zelo težko vplivala na zbrane Lahone, ki so se natepli skupaj, kar jih živi od Reke do Trsta. Tako so morali brez d'Annunzia otvoriti kočjo, kar je izvršil Jugoslovenom dobro poznani reški nasilnik Most-Venturi, ki je v svojem govoru sporočil d'Annunziju obžalovanje njegovih zvestih pod Snežnikom, ker jih ni posetil.

Neprihod snežniškega princa pa je močno razžalostil tudi naše četnike, ki so z velikim hrepenenjem pričakovali na Snežniku njegovega prihoda, ker so mu hoteli napraviti tak sprejem, ki bi mu prav gotovo ostal zapisan neizbrisno v spominu.

Orjunaški napad brez Orjunašev, ali socialistični bav-bav. Mariborska »Volksstimme«, glasilo zadnjih mariborskih socialistov in nemčurških internacionalistov, nas je v eni svojih števil od prošlega tedna nenavadno presenetila. Pod pravim cirkuškim naslovom je prinesla vojno poročilo o strašnih in krvavih bojih v Studencih, oziroma na tamkajšnjem kolodvoru. Takih poročil še slavni Höffer, šef bivšega tiskovnega oddelka avstrijskega generalnega štaba, ni znal pisati. Samo enkrat je dosegel naše »Volksstimmove«, takrat namreč, ko je poročal začudenemu svetu, da so avstrijski piloti bombardirali cetinjsko železniško postajo ter jo docela razdejali. Na Cetinju še danes ni železnice in tudi ne postaje ter je takrat seveda tudi ni bilo. Prav tako je bil zvečer 6. t. m. na Koroškem kolodvoru. »Volksstimme« poroča s strašnimi črkami o grozovitem napadu fašistov (pri tem misli seveda Orjuno, čeprav ve, da mi nismo fašisti), na kakor jagujeta mirne in nedolžne telovadce »Svobode«, ki so se baje vračali iz Črne ali Mežice na Koroškem. Resnica pa je, da Orjuna za ta dogodek ni vedela pred izidom »Volks-

stimme« niti toliko kot o lanskem snegu, ker je sploh ni bilo zraven. Do razračunavanja je prišlo v resnici med Sokoli, ki so se vračali iz Sv. Lovrenca in omenjenimi »Svobodaši« in med temi Sokoli slučajno nobeden ni bil član Orjune. Ker nas je stvar seveda zanimala, smo ugotovili sledeče: V nedeljo 6. t. m. je z večernim vlakom prispeła na Koroški kolodvor skupina Sokolov, istočasno pa tudi skupina »Svobodašev«. Svobodaše so Sokoli zbodli v njihove nemčursko nacionalno-internacionalne oči in začeli so izzivati, kar Sokoli seveda niso vtaknili v žep, ampak so jih poklicali na red. Mesto da bi bili internacionalni vitezi molčali in pustili mirne ljudi na miru, so pričeli Sokole (ki niso naši člani) zmerjati z »Orjunci« ter vpiti »Pfiu Orjuna! Nieder mit der Orjuna!« in slično. Najglasnejši izzivač je dobil od nekega navzočih glasno kľofuto, da so se mu zamašila preširoka usta. Po sličnem vzorcu jih je bilo menda birmanih še par drugih in to je bilo vse. Enega teh izzivačev je potem stražnik še aretiral, pa je bil kmalu nato izpuščen. In iz tega je napravila »Volksstimme« strašen boj in mesarsko klanje. Da bi ta nedeljski dogodek ne ostal neeksploatiran, je sklicala za nedeljo 13. t. m. dopoldan v Studencih shod z edino točko dnevnega reda: »Napad fašistov na delavce«. Nam je od srca žal, da je oblast ta shod prepovedala, ker smo se ga nameravali udeležiti tudi mi, pa ne da bi »tepli delavce«, ampak samo zato, da bi jim povedali, da ni še vsak človek, ki komu prisolni zaslužen kľofuto, fašist, še manj pa Orjunaš in naj v bodoče imentujejo vsakega s tistim imenom, ki je z njim sam zadovoljen. Pa še iz enega vzroka nam je žal, da se shod ni vršil, pokazal bi bil namreč, da so naši socialpatritoti tako na zadnjem, da jim niti taka krvava bojna poročila ne morejo zbobnati na shod toliko ljudi, da bi imeli večino nad nepovabljenimi resničnimi, ne le namišljenimi Orjunaši. Pri »Volksstimmi« so prepovedi seveda veseli, ker jih je rešila neizgibne blamaže. No, pa drugič, gg. Höfferjevi nasledniki!

»Kaj to delate z ljudmi, pagani, kaj ljudi ne ubijate junaško, kaj jih z muko mučite peklenško!« (a spremljevalec ga opozori):

»Ne govori tu besed mi takih tukaj se ne sme resnica čuti, tvoja sreča, da kdo ne razume.« Poslušajte, kaj vam danes pravim: iz temnic sem onih se prepričal, da so božjo pravdo potentali, da propadjo kmalu bo njih varstvo in da pride drugim bolim v roke. (Govor se nadaljuje o spionih in nezaupljivosti, ki vlada v Benetkah).

Knez Janko:

Ali so v Benetkah tudi igre, kakor tukaj mi si zaigramo? (Vojvoda Draško popisuje ples, maškerade in komedije. Videl je ljudi, ki so plesali na vrvi. Nekateri dvomijo, da je to res, ali na so to čarovnije. Tu je pesnik lepo podal priprosto narodno dušo.)

Vuk Mačunović:

Ali pojejo lepo na goslih?

Vojvoda Draško:

Kakšne gosli in nesreča kakšna, tu o goslih govora ni bilo.

Vuk Mičunović:

Jaz za vse njih plesanje brez gosli bi ne dal ne ene turške pare, kjer ne slišijo se v hiši gosli, tam ljudje so ali liša mrtvi. (Pride razgovor na doža, Draško ga je videl in govoril z njim.)

Serdar Ivan.

Je za naše kraje kaj poprašal?

Vojvoda Draško:

Vprašal me za vse, je kraje naše rekel bi, da ljubi Črnogorce, ker po vrsti spomnil se je bojev, kjer smo Benečanom pomagali.

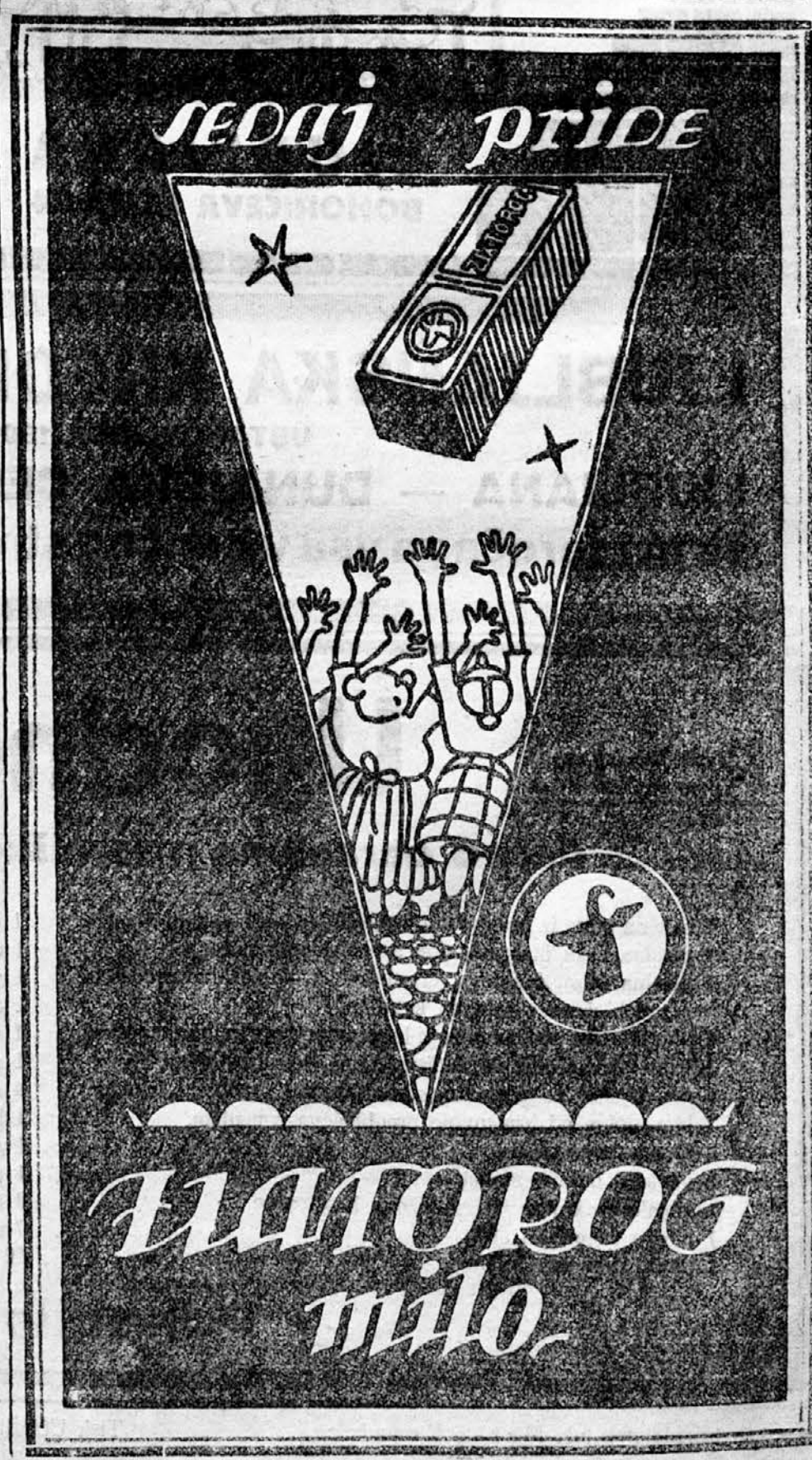
(Potem je »postal otročil« in je vprašal, ali Bošnjaki in Arbanasi res žro ljudi, ali tam ljudje res jedo kače itd.)

Knez Janko:

Mislím, da ti je lepo govoril.

Vojvoda Draško:

Ne lepo, še prelepo je bilo. Česar nisem prosil, je obetal, da sem mislil, ko sem šel od nje: glet je sreče za vse Črnogorce, zdal dobilo vsi dovolj streljiva, da se bodo mogli bití s Turki.

Kreditna tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najprejstejšega do najmodernejšega. Tiska šolske, mladinske, lepopoljne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, centikov in reklam. Ilustov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne in srednje šole
Risauke, dnevnik in beležnice.

»Oleum«, industrijska trgovska družba Ljubljana. V paviljonu E je gospod minister za trgovino in industrijo dr. Jovan Krajač pristopil k okusno urejeni koji družbe »Oleum«. Zastopnik družbe mu je razložil, da ista importira in razpečava raznovrstna rafinirana strojno-mazilna olja, proizvode svetovnega »Shell-Concerna«.

Gospodu ministru je okusna oprema očividno zelo ugajala in se je izrazil jako laskavo o proizvodih »Shell« ter omeni, da mu je prvovrstna kakovost istih tudi dobro znana.

Z marljivim delom in solidnim blagom je družba razširila svoji delokrog in pridobila med industrijskimi krogi tako zaupanje, da obratuje danes do dobrih 80% industrije v Sloveniji z mazili družbe Oleum. V glavnem razpečava vsakovrstna rafinirana strojno-mazilna, cilindrska, avto in druga olja, tehnične masti, bencin, parafin itd.

Zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. II. natis, pregledan in s kazalom izpopolnjen. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Cena 22 Din, s poštnino 23.50 Din.

V zbirki zakonov je izšel 2. natis Zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. Izdaja je pridejano obsežno kazalo, ki zelo olajša orientacijo v zakonu. Poleg tega je pridejano tudi tabela, na podlagi katere se takoj lahko izračunajo prejemki državnih nameščencev in nastavljenec.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

GOSPODJE IN DAME!
vseh stanov in vsake starosti oskrbe si s tihim sodelovanjem visok in trajen dohodek. Diskrecija zanjena. Pobljše pri Gesellschaft für chemische und metallurgische Industrien WIEN 89/c Wiesgrillgasse 5/14.

Poravnajte naročnino!!

Parna pekarna
Jean Schrey nasl.

**JAKOB KAVČIČ
LJUBLJANA**

naznanja, da ima dnevno večkrat sveže in priznано najboljšo pecivo.
Telefon šte. 158.

Kolodvorska restavracija
**LJUBLJANA GL. KOL.
JOSIP MAJDIČ**

se priporoča vsem posetnikom Ljubljane.

Izborna kuhinja in prvovrstna vina — znižane cene.

Odprto vsak dan do polnoči.

IVAN ZAKOTNIK
mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46. Tel. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrežja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

RADIO aparati. **RADIO** materijal.

Ta aparat stane 750 Din.

Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran. Elektromaterijal, motorji, svetiljke.

PO CENI! ELEKTRO-COMPAGNY PO CENI!
d. x. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

PERILO možko, žensko, dečje, namizno in posteljno, OPREME za neveste in dojenčke, PERJE IN PUH kupite ceno in dobro pri C. I. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8.

Inserirajte v „Orjuni“!

**ANT. KRISPER
LJUBLJANA**

MESTNI TRG šte. 26

Zaloga
galanterijskega blaga
Tovarna čevljev

I. PORTLAND-CEMENT

samo prvovrstno blago v vsaki množini v sodih in juta vrečah nudi po najnižji tovarniški ceni

**TOVARNA CEMENTA
v Zidanem mostu.**

Restavracija
Ljubljanski dvor

najmodernejše urejena in oskrbovana. Izborna kuhinja. Najboljša domača in inozemska vina.

Pristni teran.

Vsak dan morske ribe.

ING. DUKIČ IN DRUG
GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

Nudimo naš prvovrstni
PORTLAND CEMENT

svetovne znamke **„SALONA“ (TOUR)**

iz naše tovarne v „Solinu“ po izjemno nizki dnevni ceni.

„Split“ d. d. za cement Portland, podružnica v Ljubljani.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiši)
se priporoča za vsa v bančno stroko spadajoča dela

PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, Agencija Logatec.

Poštni čekov. račun Ljubljana 10.509.
Brzjavni naslov: BANKA LJUBLJANA.
Telefon šte. 261, 413, 502, 503, 504.

DELNIŠKA GLAVNICA Din 50,000.000
SKUPNE REZERVE nad Din 10,000.000

Pozor! Ugodnostna prodaja Pozor!

sledede dobro ohranjene pisarniške opreme in drugih predmetov po zelo ugodnih cenah:

2 bančna pulta iz hrastovine, uporabljiva kot blagajniška miza,
1 pisalna miza iz hrastovine s centralno zaporo,
1 pisalna miza, hrastova, črnooluzena z angleškimi predali in preoblečena z zelenim suknom,
1 ameriška pisalna miza iz hrastovine s centralnim zaporem,
1 Klub-mizica, okrogla in črnooluzena, les hrastovina,
5 naslonjačev iz hrastovine, črnooluzeni s preobleko iz usnja,
1 klop dolga od hrastovine preoblečena z usnjem,
3 fine bukove stolice,
2 navadni bukovi stolici,
1 stojalo za knjige iz črnooluzene hrastovine,
1 mizica za pisalni stroj,
1 pisalnik stoječ, hrastov,

1 okvir in slika kralja Aleksandra,
1 slika pokojnega Žnidaršiča,
1 garderobna stena, pleskana od smrekovine,
1 obešalnik smrekov, pleskan z dvema kljukama,
1 obešalnik smrekov, pleskan z eno kljuko.
1 obešalnik za kurzne liste z dvema kljukama.
4 oporni okvirji, navadni,
1 blagajna Wertheim št. 3,
1 pisalni stroj „Ideal“ latinica,
1 pisalni stroj „Ideal“ s cirilico
3 leseni podložniki za tintnike,
3 stekleni tintniki,
10 okenskih zaves, 7 velikih, 3 male,

12 medenih zavesnih žic,
2 papirna koša za odpadke od vrbovine,
2 namizni električni svetiljki,
1 električna svetiljka za nočno onarico,
2 tulpi za električno svetiljko,
3 leseni podstavki za tinto,
1 spenjač železni,
1 preluknjač pločevinast,
1 lesteneč za električno luč, bronasto prepleskan,
1 električna zaklopna lampa za pod steno,
3 stekleni pepelniki,
1 električni zvonec.
Poleg tega še razni manjši pisarniški predmeti.

Pojasnila daje uprava „ORJUNE“.